

УДК 336.7

Г. В. Верига

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту,
Донецький державний університет управління, Україна
annaveriga@gmail.com

ДІАГНОСТИКА ТИПІВ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВ УКРАЇНИ

Анотація. Надано оцінку питомої ваги активів і зобов'язань банків України в іноземній валюті, а також розміру та рівня відкритих валютних позицій. Виявлено характер розподілу частки валютних активів і зобов'язань, виділено банки з найбільшими довгими та короткими валютними позиціями, із граничними значеннями рівня відкритої валютної позиції до власного капіталу. Проведено діагностику типів валютної політики окремих груп банків України.

Ключові слова: валютна політика, валютна позиція, валютні активи і зобов'язання, банк.

A. V. Veriga

кандидат економічних наук, доцент кафедри учета и аудита,
Донецкий государственный университет управления, Украина

ДИАГНОСТИКА ТИПОВ ВАЛЮТНОЙ ПОЛИТИКИ БАНКОВ УКРАИНЫ

Аннотация. Дана оценка удельного веса активов и обязательств банков Украины в иностранной валюте, а также размера и уровня открытых валютных позиций. Выявлен характер распределения доли валютных активов и обязательств, выделены банки с наибольшими длинными и короткими валютными позициями, с предельными значениями уровня открытой валютной позиции по отношению к собственному капиталу. Проведена диагностика типов валютной политики отдельных групп банков Украины.

Ключевые слова: валютная политика, валютная позиция, валютные активы и обязательства, банк.

Anna Veriga

Ph.D. in Economics, Associate Professor, Donetsk State University of Management, Ukraine

DIAGNOSTICS OF MONETARY POLICY TYPES IN UKRAINIAN BANKS

Abstract. *Introduction.* The importance of development and realization of banks currency policy was substantiated in the conditions of instability of currency market of Ukraine, taking into account the necessities of prognostication and currency risk of banks management. *Purpose* is diagnostics of types of the Ukrainian banks currency policy on the basis of analysis of their financial reporting data. *Methods* are structural analysis, statistical distributions, ranking, economic diagnostics. *Results.* An estimation of specific gravity of assets and obligations of banks of Ukraine in foreign currency, of the size and level of open currency positions is given. The normal character of stake distribution of currency assets and obligations is identified; the banks with the longest and shortest currency positions and with the maximum values of level of open currency position to the property asset are distinguished. *Conclusion.* On the criteria of part of currency assets and obligations, size and level of currency position, the currency policy of 1st group of banks is acknowledged as aggressive, of 11nd and 113rd groups of banks – as moderate, of 1Vth group of banks – as conservative.

Key words: currency policy; currency position; hard currency assets and liabilities; bank.

JEL Classification: F31, G21, E50, E59

Постановка проблеми. Валютна політика банку являє собою сукупність економічних, юридичних та організаційних форм і методів проведення валютних операцій, орієнтованих на дотримання прийнятих стандартів управління валютним ризиком. В умовах нестабільності валютного ринку України розробка та реалізація валютної політики відіграє для банків ключову роль. Вагомим індикатором типу валютної політики виступає валютна позиція банку, яка є основним внутрішнім джерелом валютного ризику і підлягає регулюванню з боку Національного банку України. Тому діагностика типів валютної політики банківських установ на основі оцінки частки їх валютних активів та зобов'язань, а також валютних позицій має важливе теоретичне і практичне значення з огляду на потреби прогнозування та управління валютним ризиком банків.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми розвитку світової валютної системи, валютних криз і війн досліджено у працях таких зарубіжних учених, як Бек Дж. (Beck J.), Давенпорт Т. (Davenport T.) [1], Гойет Ч. (Goyette C.) [2], Рікард Дж. (Rickards J.) [3], Вуд Л. (Wood L.) [4]. Проблеми валютної політики України активно обговорюються науковцями на трьох основних рівнях національної економіки [5, с. 184]. У працях Лукашенко С. [6], Шарова О. [7], Шемет Т. [8] досліджено валютні аспекти світової економічної системи та їх вплив на розвиток валютного ринку України. У циклі наукових публікацій таких авторів, як Ребрик М., Сало І., Савченко Т. досліджено

сутність поняття «валютна експозиція» [9], механізм зовнішнього і внутрішнього лімітування валютного ризику банку [10], методичні аспекти застосування трансфертного ціноутворення в управлінні валютним ризиком банку [11]. Розроблена антикризова гібридна техніка дозволяє банку зберегти можливість отримання спекулятивного доходу і, одночасно, уникнути дефолту позичальника у випадку критичної ескалації валютно-кредитного ризику [12]. Науково-методичний підхід до вибору методів регулювання валютного ризику дає змогу формувати рівновагу банку [13]. Статті Куценко О., Маринич Т. присвячено аналізу вимог Базельського комітету до управління валютним ризиком та їх дотримання при визначенні показника адекватності капіталу для українських банків [14], методиці ведення структурної валютної позиції [15]. Лебідь О. В. і Харькова О. В. запропонували потокову структурно-функціональну модель управління валютним ризиком [16], а Криклій О. А. – інформаційно-логічну схему проведення сценарного аналізу валютного ризику на основі однофакторного стрес-тестування [17]. Таким чином, переважна більшість публікацій присвячена проблемам оцінки й управління валютним ризиком банку. При цьому недостатньо дослідженими залишаються валютні позиції банків як одне з основних джерел виникнення їх валютного ризику, а також індикатори типу валютної політики.

Метою статті є діагностика типів валютної політики українських банків на основі аналізу даних їх фінансової звітності.

Основні результати дослідження. Національним банком України встановлено ліміти відкритої валютної позиції банку (Л13, Л13-1, Л13-2), обов'язкові для дотримання уповноваженими банками [18]. Ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (Л13-1) має становити не більш як 5%; ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції банку (Л13-2) – не більш як 10%. Значення лімітів розраховуються як відношення відповідної загальної (довгої/короткої) відкритої валютної позиції до регулятивного капіталу банку за даними бухгалтерського обліку [19].

Сукупна сума відкритої валютної позиції банку за всіма іноземними валютами та банківськими металами обчислюється у гривневому еквіваленті в такій послідовності: розраховується відкрита валютна позиція банку (довга або коротка) за кожною іноземною валютою і банківським металом; визначається, яка відкрита валютна позиція банку становить більшу частку в усіх іноземних валютах;

грн. Для банків із довгою валютною позицією валютний ризик пов'язаний із зміцненням гривні, із короткою валютною позицією – з девальвацією гривні. Загалом по банківській системі України зобов'язання банків в іноземній валюті перевищують активи в іноземній валюті на 49 195,5 млн. грн.

Валютні активи української банківської системи становлять 40% їх загального обсягу, валютні зобов'язання – 52,3% їх загального обсягу. На рис. 1 та рис. 2 наведено розподіл банків України за питомою вагою валютних активів і валютних зобов'язань, які є близькими до нормального.

У структурі валютних активів найбільша кількість банків припадає на інтервали 5–10% (20 банків) і 45–50% (17 банків). Найменшу частку активів та зобов'язань в іноземній валюті (близько 5%) мають РОДОВІД БАНК (II група) і банки IV групи – ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕР-

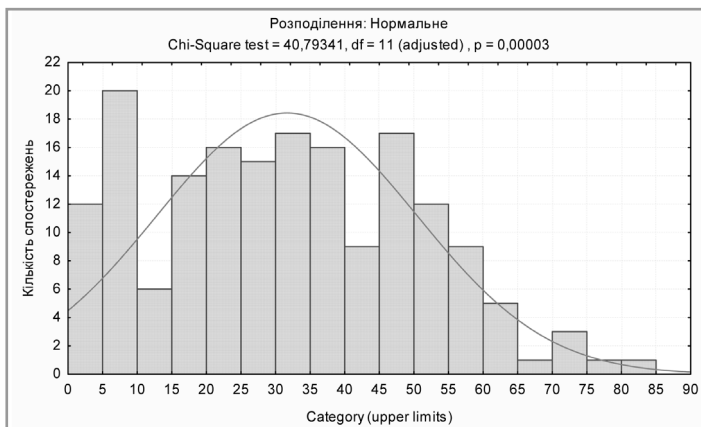

Рис. 1. Розподілення банків України за питомою вагою активів в іноземній валюті, %

Джерело: Побудовано автором за даними [21]

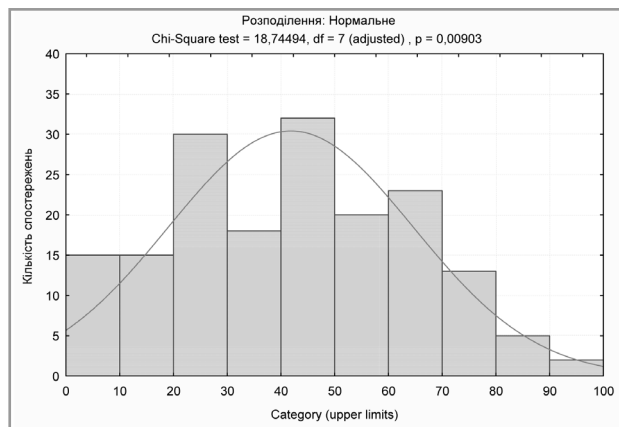

Рис. 2. Розподілення банків України за питомою вагою зобов'язань в іноземній валюті, %

Джерело: Побудовано автором за даними [21]

до неї додається сума відкритої валютної позиції банку в усіх банківських металах (без урахування знаку). Отримане значення є сукупною сумою відкритої валютної позиції банку за всіма іноземними валютами та банківськими металами [20].

Найменш ризиковою для банківської установи є закрита валютна позиція, за умови дотримання якої розмір капіталу банку завжди залишатиметься незмінним незалежно від напрямку і темпів зміни валютного курсу. Відкрита валютна позиція, коли сума активів у певній іноземній валюті не збігається із сумою зобов'язань у тій самій валюті, становить потенційну можливість отримати прибуток (збиток) у разі змін валютного курсу, оскільки активи та зобов'язання зміняться на різну величину.

На офіційному сайті НБУ представлено дані фінансової звітності банків України [21], що містять інформацію про активи і зобов'язання банків загалом та в іноземній валюті зокрема. Це дозволяє розрахувати загальну балансову валютну позицію окремих банків та банківської системи у цілому і зробити висновки про рівень валютного ризику українських банківських установ.

Станом на 01.01.2013 р. визначено балансові валютні позиції 175 банків України. Лише три з них мали закриту валютну позицію – «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ», ІДЕЯ БАНК, БАНК ГРАНТ (усі банки III групи), 43 банки (24,6% їх загальної кількості) – відкриту довгу валютну позицію на загальну суму 11 933,6 млн. грн., 129 банків (73,7% їх загальної кількості) – коротку валютну позицію на загальну суму 61 129,1 млн.

ЦІЙНИЙ БАНК, «КОНКОРД», БАНК АЛЬЯНС, «АРКАДА», УНІКОМБАНК. Найбільша питома вага активів та зобов'язань в іноземній валюті (понад 70%) притаманна СБЕРБАНКУ РОСІЇ (I група), банкам ІНГ БАНК УКРАЇНА, БАНК 3/4 (II група), ДОЙЧЕ БАНК ДБУ, «ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР» (IV група).

На рис. 3 наведено структуру довгої і короткої відкритих валютних позицій у розрізі груп банків. На I групу банків припадає 48% довгої та 68,2% короткої відкритої валютної позиції, на II групу – 18,0% довгої і 17,0% короткої, на III групу – 25,7% довгої та 8,1% короткої, на IV групу – 8,3% довгої і 6,7% короткої. Усі групи банків мають загальну коротку відкриту валютну позицію, але за рівнем скорочення розривів сум валютних зобов'язань та активів їх можна розташувати таким чином: група I (35 933,0 млн. грн.), група II (8 252,0 млн. грн.), група IV (3 120,0 млн. грн.),

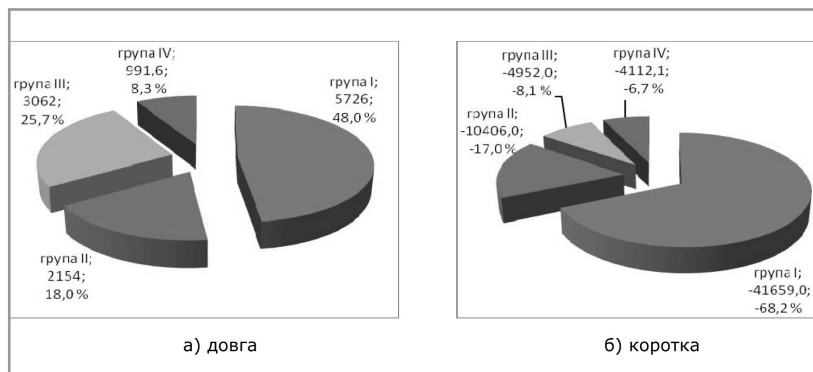

Рис. 3. Структура відкритих валютних позицій у групах банків (млн. грн., %)

Джерело: Побудовано автором за даними [21]

Таблиця 1

Банки України із граничними значеннями відкритої валютної позиції
(станом на 01.01.2013 р.)

№	Довга відкрита валютна позиція			Коротка відкрита валютна позиція		
	Назва банку	група	млн. грн.	Назва банку	група	млн. грн.
1	«НАДРА»	I	5726	ВЕЙБІ БАНК	II	-497
2	ДІВІ БАНК	III	2044	«ПІВДЕННИЙ»	II	-499
3	ІМЕКСБАНК	II	682	УНІВЕРСАЛ БАНК	II	-558
4	БАНК 3/4	II	626	ФІДОБАНК	III	-580
5	ІНГ БАНК УКРАЇНА	II	487	БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	I	-615
6	АКТАБАНК	III	366	КРЕДИТ ПРОМБАНК	II	-639
7	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	III	308	УКРСИББАНК	I	-715
8	КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	II	235	ЕРСТЕ БАНК	II	-1017
9	ТАСКОМБАНК	IV	163	ДЕЛЬТА БАНК	I	-1035
10	ЄВРОГАЗБАНК	III	135	БАНК ТАВРИКА	III	-1184
11	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	IV	126	СВЕДБАНК	III	-1370
12	СІТІБАНК	III	111	ОТП БАНК	II	-1733
13	ФІНБАНК	IV	105,2	УКРСОЦБАНК	I	-1850
14	БАНК РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ	IV	102	БРОКБІЗНЕСБАНК	II	-1886
15	ТММ-БАНК	IV	97,5	БАНК ФОРУМ	II	-2021
16	БАНК СОФІЙСЬКИЙ	IV	96,7	АЛЬФА-БАНК	I	-2887
17	«СОЮЗ»	IV	87	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	I	-3772
18	МЕГАБАНК	IV	65	ВТБ БАНК	I	-4010
19	БАНК ВОСТОК	IV	46,7	УКРЕКСІМБАНК	I	-5378
20	РАДИКАЛ БАНК	IV	41,7	ПРИВАТБАНК	I	-20247

Джерело: Побудовано автором за даними [21]

Таблиця 2

Банки України із граничними значеннями рівня відкритої валютної позиції
(станом на 01.01.2013 р.)

№	Найвищі показники			Найнижчі показники		
	Назва банку	група	%	Назва банку	група	%
1	ДІВІ БАНК	III	343,53	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	I	-59,44
2	БАНК ТАВРИКА	III	176,45	ПІРЕУС БАНК МКБ		-61,01
3	БАНК 3/4	II	148,34	«ХРЕЩАТИК»	II	-61,02
4	«НАДРА»	I	142,08	БРОКБІЗНЕСБАНК	II	-64,61
5	АКТАБАНК	III	87,56	МАРФІН БАНК	III	-69,23
6	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	III	85,08	АЛЬФА-БАНК	I	-70,41
7	БАНК СОФІЙСЬКИЙ	IV	80,58	ЕРСТЕ БАНК	II	-72,13
8	ТММ-БАНК	IV	60,56	БМ БАНК	IV	-80,69
9	ФІНБАНК	IV	58,77	«ДАНИЕЛЬ»	IV	-83,54
10	ЄВРОГАЗБАНК	III	56,25	БАНК УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ	IV	-87,48
11	ІМЕКСБАНК	II	55,36	УНІВЕРСАЛ БАНК	II	-92,85
12	ТАСКОМБАНК	IV	55,25	АВАНТ-БАНК	III	-94,41
13	РАДИКАЛ БАНК	IV	34,75	ВТБ БАНК		-98,99
14	БАНК РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ	IV	33,89	ЄВРОБАНК	IV	-105,08
15	КРЕДИТВЕСТ БАНК	IV	31,48	ПРИВАТБАНК	I	-110,63
16	«ЦЕНТР»	IV	30,79	БАНК ФОРУМ	II	-136,92
17	«ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР»	IV	30,32	ІНТЕГРАЛ-БАНК	IV	-146,53
18	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	IV	25,45	«ГЛОБУС»	IV	-149,08
19	«СОЮЗ»	III	25,29	БАНК РУССКИЙ СТАНДАРТ	IV	-178,31
20	ІНГ БАНК УКРАЇНА	II	23,27	СВЕДБАНК	III	-556,91

Джерело: Побудовано автором за даними [21]

група III (1 890,0 млн. грн.). Упорядкування груп за зменшенням короткої і довгої позицій є таким самим: група I (7,27), група II (4,83), група IV (4,15), група III (1,62).

У табл. 1 наведено 20 банків України із граничними значеннями відкритої валютної позиції (довгої/короткої).

Серед усіх банків I групи лише банк «НАДРА» має довгу валютну позицію в сумі 5 726 млн. грн. – найвищий показник по банківській системі України. Найбільшу коротку відкриту валютну позицію демонструє Приватбанк із показником 20 247 млн. грн., що становить 41,2% загальної короткої відкритої валютної позиції по банківській системі.

Рівень відкритої валютної позиції, розрахований як відношення відкритої валютної позиції до власного капіталу банку, по банківській системі загалом складає -28,91%. У табл. 2 представлено 20 банків України із граничними значеннями рівня відкритої валютної позиції (довгої/короткої).

Найвищий рівень довгої відкритої валютної позиції мали:

- ДІВІ БАНК (343,53%),
- БАНК ТАВРИКА (176,45%),
- БАНК 3/4 (148,34%),
- «НАДРА» (142,08%),

Найвищий рівень короткої відкритої валютної позиції мали:

- ЄВРОБАНК (-105,08%),
- ПРИВАТБАНК (-110,63%),
- БАНК ФОРУМ (-136,92%),
- ІНТЕГРАЛ-БАНК (-146,53%),
- «ГЛОБУС» (-149,08%),
- БАНК РУССКИЙ СТАНДАРТ (-8,31%),
- СВЕДБАНК (-556,91%).

У вказаних банках величина відкритої валютної позиції перевищувала обсяг власного капіталу.

Національний банк України стимулює скорочення валютної позиції банків. Під час розрахунку нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу до сумарних активів і певних позабалансових інструментів, зважених за ступенем кредитного ризику, додається сукупна сума відкритої валютної позиції банку за всіма іноземними валютами та банківськими металами. Оскільки сумарні активи є знаменником нормативу достатності (адекватності)

регулятивного капіталу, для дотримання його (нормативу) у встановленому розмірі банк має або нарощувати регулятивний капітал, або скорочувати сумарні активи і величину відкритої валютної позиції, або робити це одночасно.

Висновки:

1. В основу діагностики типів валютної політики банків України покладено методичний підхід, який передбачає аналіз питомої ваги активів та зобов'язань в іноземній валюті, оцінку величини й рівня відкритих валютних позицій на основі офіційної інформації НБУ в частині розкриття даних фінансової звітності банків, що дозволяє зробити висновки про рівень валютного ризику українських банківських установ.

2. Структура активів і зобов'язань українських банків, пов'язана із високою часткою іноземної валюти, відзеркалює значний рівень доларизації національної економіки. Питома вага валютних активів та зобов'язань має розподілення, близьке до нормального, їх найменша частка припадає на банки IV групи, найбільша – на банки II групи.

3. Загальна відкрита валютна позиція банківської системи і окремих груп банків України є короткою, що небезпечно за умов девальвації гривні. Довгу відкриту валютну позицію має лише четверта частина українських банків. Найбільші дисбаланси притаманні банкам I групи, найменші – банкам III групи.

4. За критеріями частки валютних активів та зобов'язань, величини та рівня валютної позиції валютну політику банків I групи слід визнати агресивною, банків II і III груп – поміркованою, банків IV групи – консервативною.

Перспективами подальших досліджень є обґрунтування методичного підходу до стрес-тестування валютних позицій банків.

Література

- Davenport T. H. *Attention Economy: Understanding the New Currency of Business* / T. H. Davenport, J. C. Beck. – Harvard : Harvard Business Review Press, 2002. – 272 p.
- Goyette C. *The Dollar Meltdown: Surviving the Impending Currency Crisis with Gold, Oil, and Other Unconventional Investments* / C. Goyette. – New York : Portfolio Hardcover, 2009. – 248 p.
- Rickards J. *Currency Wars: The Making of the Next Global Crisis* / J. Rickards. – New York : Portfolio Hardcover, 2011. – 304 p.
- Wood L. T. *Currency* / L. T. Wood. – New York : Createspace, 2012. – 320 p.
- Дядя С. І. Фактори ризику валютних операцій комерційного банку / С. І. Дядя, О. П. Зоря, А. П. Пухальська // *Економічний простір*. – 2011. – № 47. – С. 180–185.
- Лукашенко С. В. Глобальна валютна система в контексті трансформації глобальної фінансової архітектури / С. В. Лукашенко // *Економічний часопис-XXI*. – 2011. – № 5–6. – С. 8–12.
- Шаров О. М. Криза парадигми світової економічної системи (грошово-валютні аспекти) / О. М. Шаров // *Економічний часопис-XXI*. – 2013. – № 1–2. – С. 49–52.
- Шемет Т. С. Сучасні структурні зрушення у міжнародному використанні валют / Т. С. Шемет // *Економічний часопис-XXI*. – 2013. – № 1–2. – С. 66–69.
- Ребрик М. А. Валютний ризик в умовах глобалізації ринку банківських послуг / М. А. Ребрик // *Вісник Академії митної служби України. Серія Економіка*. – 2010. – № 1(43). – С. 135–141.
- Ребрик М. А. Ліміти як вираження толерантності банку до валютного ризику / М. А. Ребрик // *Актуальні проблеми економіки*. – 2010. – № 1(103). – С. 193–200.
- Сало І. В. Управління валютним ризиком банку на основі застосування трансфертного ціноутворення / І. В. Сало, М. А. Ребрик // *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України* : зб. наук. праць. – Суми : ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України», 2009. – Т. 25. – С. 324–330.
- Ребрик М. А. Антикризова гібридна угода з транспозиції ризику як інструмент управління валютним ризиком банку / М. А. Ребрик // *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики* : зб. наук. праць. – Х. : Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України, 2010. – Вип. 2(9). – С. 63–70.
- Ребрик М. А. Розвиток методів регулювання валютного ризику в контексті формування рівноваги банку / М. А. Ребрик, Т. Г. Савченко // *Культура народів Причорномор'я*. – 2012. – № 220. – С. 84–89.
- Маринич Т. О. Еволюція управління валютними ризиками в банках у світлі вимог Базеля II / Т. О. Маринич // *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України* : зб. наук. праць. – Суми : ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України», 2009. – Вип. 25. – С. 180–186.

- Куценко О. Чи потрібна українським банкам структурна валютна позиція? / О. Куценко // *Вісник НБУ*. – 1999. – № 10. – С. 55–59.
- Лебідь О. В. Процесний підхід в управлінні валютними ризиками / О. В. Лебідь, О. В. Харькова // *Вісник Української академії банківської справи*. – 2012. – № 1. – С. 64–71.
- Криклій О. А. Запровадження сценарного аналізу валютного ризику банку на основі однофакторного стрес-тестування та побудови матриці чутливості / О. А. Криклій, Н. Г. Євченко // *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. – 2012. – № 1(13). – С. 249–253.
- Методичні рекомендації до Положення про порядок встановлення Національним банком України лімітів відкритої валютної позиції та контролю за їх дотриманням уповноваженими банками : Постанова Правління Національного банку України від 28.02.2009 № 109 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=78298>
- Про встановлення лімітів відкритої валютної позиції банку : Постанова Правління НБУ від 22.06.2011 № 205 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0205500-11>
- Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Правління НБУ від 28.08.2001 № 368 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>
- Дані фінансової звітності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=64097

Стаття надійшла до редакції 14.05.2013

References

- Davenport, T. H., & Beck, J. C. (2002). *Attention Economy: Understanding the New Currency of Business*. Harvard: Harvard Business Review Press.
- Goyette, C. (2009). *The Dollar Meltdown: Surviving the Impending Currency Crisis with Gold, Oil, and Other Unconventional Investments*. New York: Portfolio Hardcover.
- Rickards, J. (2011). *Currency Wars: The Making of the Next Global Crisis*. New York: Portfolio Hardcover.
- Wood, L. T. (2012). *Currency*. New York: Createspace.
- Dyadya, S. I., Zorya, O. P., & Pukhalska, A. P. (2011). Risk of currency operations of commercial bank factors. *Economic Space*, 47, 180-185 (in Ukr.).
- Lukashenko, S. V. (2011). The global currency system in the context of transformation of global financial architecture. *Economic Annals-XXI*, 5-6, 8-12 (in Ukr.).
- Sharov, O. M. (2013). The crisis of the world economic system paradigm (monetary aspects). *Economic Annals-XXI*, 1-2, 49-52 (in Ukr.).
- Shemet, T. S. (2013). Modern structural shifts in the international usage of currencies. *Economic Annals-XXI*, 1-2, 66-69 (in Ukr.).
- Rebryk, M. A. (2010). Currency risk in the conditions of globalization of bank services market. *Announcer of the Academy of Custom Service of Ukraine*, 1(43), 135-141 (in Ukr.).
- Rebryk, M. A. (2010). Limits as expressions of tolerance of bank to the currency risk. *Actual Problems of Economics*, 1(103), 193-200 (in Ukr.).
- Salo, I. V., & Rebryk, M. A. (2009). Currency risk of bank management on the basis of transfer pricing application. *Problems and Prospects of Ukraine's Banking System Development*, 25, 324-330 (in Ukr.).
- Rebryk, M. A. (2010). Antirecessionary hybrid agreement from transposition of risk as an instrument of currency risk of bank. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2(9), 63-70 (in Ukr.).
- Rebryk, M. A., & Savchenko, T. H. (2012). Development of currency risk adjusting methods in the context of bank's equilibrium forming. *Culture of the People of Black Sea Region*, 220, 84-89 (in Ukr.).
- Marynych, T. O. (2009). An evolution of management currency risks in banks in the light of Basel II requirements. *Problems and Prospects of Ukraine's Banking System Development*, 25, 180-186 (in Ukr.).
- Kutsenko, O. (1999). Is the structural currency position needed to the Ukrainian banks? *Announcer of NBU*, 10, 55-59 (in Ukr.).
- Lebid', O. V., & Khar'kova, O. V. (2012). The processes approach in currency risks management. *Announcer of the Ukrainian Academy of Banking*, 1, 64-71 (in Ukr.).
- Kryklyi, O. A., & Yevchenko, N. H. (2012). The introduction of scenario analysis of currency risk of bank on the basis of single stress-testing and constructions of matrix of sensitiveness. *Announcer of University of Banking of the National Bank of Ukraine*, 1(13), 249-253 (in Ukr.).
- National Bank of Ukraine (2009). *Methodical recommendations to Statute about the order of establishment of Ukraine's limits of open currency position by the National Bank and control after their observance by the authorized banks*. Retrieved from <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=78298> (in Ukr.).
- National Bank of Ukraine (2011). *About establishment of limits of open currency position of a bank*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0205500-11> (in Ukr.).
- National Bank of Ukraine (2001). *About claim of Instruction about the order of adjusting of activity of banks in Ukraine*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>
- National Bank of Ukraine (2013). *Data of Ukraine's banks financial reporting*. Retrieved from http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=64097 (in Ukr.).

Received 14.05.2013